

Fiskeri- og havbruksnærings landsforening

Nærings- og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.dep.no

Vår dato 04.07.2014
Deres ref 14/3310

Høringsvar – strukturvoteordning for fartøy under 11 meter

Fiskeri- og havbruksnærings landsforening (FHL) viser til høringsnotat fra Nærings- og fiskeridepartementet 29. april 2014 med forslag om å innføre en strukturvoteordning for fartøy i adgangsregulerte fiskerier med hjemmelslengde under 11 meter (13 meter for fartøy i kystmakrellgruppen).

Strukturordningene i fiskeflåten har bidratt til en effektivisering i flåteleddet, og har gitt nødvendig kapasitetsreduksjon. Samtidig bidrar ordningene til konsentrasjon av kvoter og færre leverandører (i form av antall fartøy) for industrien. Ordningene legger også til rette for profesjonalisering og modernisering, noe som er positivt for fiskeindustrien når det gjelder blant annet fangsthåndtering, kvalitet og regularitet.

En konsekvens av strukturordningene er at kvoteutnyttelsen per fartøy gjennomgående blir større, noe som igjen reduserer eller fjerner grunnlaget for overregulering innad i fartøygruppene. Faste fartøykvoter er positivt med tanke på planleggingsmuligheter, jevne leveranser, kvalitet og sikkerhet, og gir en klar positiv effekt for fiskeindustrien.

Fiskeri- og havbruksnærings landsforening er positiv til tiltak som bidrar til effektivisering, kvalitetsforbedringer og bedre lønnsomhet i næringen. Samtidig er det avgjørende at tiltak vurderes i et verdikjedeperspektiv. Vi konstaterer at eventuelle konsekvenser for fiskeindustrien ikke er omtalt i høringsnotatet, og vi finner dette oppsiktsvekkende. Som nevnt vil en strukturvoteordning også for de minste fartøyene kunne ha positive effekter også for fiskeindustrien, men det er samtidig ikke til å legge skjul på at innføringen av en slik ordning vil innebære en potensielt betydelig reduksjon i antall fartøy. Dette vil åpenbart ha lokale konsekvenser også for fiskeindustrien, ikke minst når det gjelder råstofftilgangen.

Som departementet påpeker er strukturvoteordningen en frivillig ordning, og det er derfor vanskelig med sikkerhet å si noe om hvordan ordningen vil slå ut lokalt. Det vil i stor grad være avhengig av hvilke aktører i flåten som velger å bygge seg opp og hvem som selger seg ut, og hvor disse er lokalisert. Ettersom deltakerloven sterkt begrenser

fiskeindustriens muligheter til å ha majoritetseierskap i fiskefartøy, så vil heller ikke industrien ha muligheter til å påvirke strukturprosessen gjennom aktivt eierskap. Dette illustrerer etter FHLs vurdering hvor anakronistisk den særnorske deltakerloven er, ettersom den også hindrer en koordinert strukturering i verdikjeden. Strukturvoteordningen innebærer strukturelle endringer som i praksis er irreversible, og prinsipielt mener vi at fiskeindustrien må gis reell anledning til å ta del i strukturprosessene gjennom oppmykninger av deltakerloven.

FHL mener at det bør rettes langt større oppmerksomhet mot effektene av strukturvoteordningene for hele verdikjeden, herunder fiskeindustrien, og hvordan endret flåtestruktur vil slå ut for regional råstofftilgang, konkurransesituasjonen og forutsigbarhet for industrien. FHL ber om at Nærings- og fiskeridepartementet utreder disse spørsmålene nærmere før det konkluderes med tanke på en strukturvoteordning for fartøy under 11 meter. I denne sammenheng er det også grunn til å påpeke at gruppen av fartøy med hjemmelslengde under 11 meter er den desidert største lukkede fartøygruppen i antall, og en strukturvoteordning for denne gruppen vil potensielt ha større lokale og regionale konsekvenser enn ordningen har hatt for andre grupper. Ikke minst gjelder dette for fiskeindustrien, ettersom det gjerne er et sterkt gjensidig forhold mellom små fartøy og lokal fiskeindustri.

Departementet tar i høringsnotatet om strukturvoteordning for fartøy under 11 meter hjemmelslengde (13 meter for fartøy i kystmakrellgruppen) ikke stilling til hvilket kvotetak som bør fastsettes. Som departementet skriver har kvotetaket stor betydning for hvor sterk effekt strukturordningen potensielt kan ha, og FHL antar at kvotetaket er tenkt satt innenfor den rammen som i dag gjelder for fartøy med hjemmelslengde mellom 11 og 15 meter.

Kvotetakene har betydning for hastigheten i strukturprosessen, og et relativt lavt kvotetak vil gi en noe mer forutsigbar omstilling i flåten. Det vil også kunne gi fiskeindustrien bedre mulighet til å tilpasse seg endringene. Ved en eventuell innføring av en strukturvoteordning for fartøy under 11 meter mener FHL at det i første omgang bør fastsettes et relativt lavt kvotetak, som i hvert fall ikke overstiger kvotetaket for fartøy mellom 11 og 15 meter hjemmelslengde.

Prinsipielt er Fiskeri- og havbruksnærings landsforening positiv til tiltak som forbedrer effektiviteten og lønnsomheten i sjømatnæringen, og vi mener det må være en forutsetning at industrien må gis mulighet til å påvirke struktureringen også i flåten gjennom endringer i deltakerloven. Dette vil bidra til at strukturtilpasningen ikke utelukkende tar hensyn til preferanser blant dagens fartøyeiere, men i langt større grad tilpasses en samlet sjømatnæring. Uten en slik endring er det en betydelig risiko for at struktureringen i flåten fortsatt vil foregå med et snevert flåteperspektiv, og hvor fiskeindustrien må ta til takke med å være tilskuere til en strukturprosess som vil ha stor betydning for hele verdikjeden. I et slikt scenario konkluderer FHL med at spørsmålet om innføring av en strukturvoteordning for fartøy med hjemmelslengde under 11 meter bør utredes nærmere

når det gjelder konsekvenser av forslaget for hele verdikjeden, herunder betydningen for landingsmønster, konkurransesituasjonen og lokal flåtestruktur. Spørsmålet bør også vurderes opp mot mulige endringer av deltakerloven.

Med hilsen

Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'Sverre Johansen'.

Sverre Johansen
direktør industri